voorstel

Zwolle

Raadsbrief over artikel 45 vragen

Datum 10 augustus 2026

Onderwerp Beantwoording artikel 45 vragen van fractie Bijleveld over Bestuursovereenkomst en opvanglocaties in Zwolle

Versienummer 1

Portefeuillehouder Anja Roelfs

Bijlagen

Bijlage 1 – Vragen over bestuursovereenkomst en opvanglocaties in Zwolle

Openbaarheid

☒ Openbaar

☐ Geheim

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De beantwoording van de artikel 45 vragen over Bestuursovereenkomst en opvanglocaties in Zwolle.

Datum 10 juli 2026

Inleiding

De fractie Bijleveld heeft op 10 juli 2026 schriftelijke vragen gesteld over: Bestuursovereenkomst en opvanglocaties in Zwolle.

Kernboodschap

Looptijd overeenkomst tot 2057

Vraag 1: Heeft het college onderzocht welke minimale terugverdientermijn daadwerkelijk noodzakelijk is voor de investeringen van het COA?

Antwoord: Het college heeft dit met het COA besproken. Daarbij is niet uitgegaan van een terugverdientermijn, maar om een acceptabele termijn om de investering te verantwoorden. Het COA heeft aangegeven dat de omvang en aard van de investering vragen om een exploitatieperiode van minimaal 30 jaar. Op basis daarvan is gekozen voor een looptijd die het COA voldoende zekerheid biedt om de investering verantwoord te kunnen doen.

Vraag 2: Kan het college inzicht geven in de investeringsomvang die een looptijd van 30 jaar rechtvaardigt?

Antwoord: Het college kan geen inzicht geven in de investeringsomvang van het COA. Het gaat om bedrijfs- en investeringsinformatie van het COA. Het college heeft wel vastgesteld dat het COA de looptijd van 30 jaar noodzakelijk acht om de investering verantwoord te kunnen doen.

Voor de gemeente was vooral van belang dat het kwaliteitsniveau aansluit bij de ambities uit de Nota lange termijn aanpak opgave vluchtelingen en dat het COA een passend voorzieningenniveau kan bieden. Die kwaliteit is ook nodig om het mogelijk te maken om hierin te toekomst andere doelgroepen te kunnen huisvesten. Met het COA is afgesproken dat het gebouw eenvoudig aan te passen moet zijn zodat dit mogelijk is.

Vraag 3: Waarom is niet gekozen voor een tussentijdse evaluatie- of herijkingsclausule bijvoorbeeld iedere vijf of tien jaar?

Antwoord: In de werkafspraken is opgenomen dat de samenwerking en de uitvoering halfjaarlijks worden geëvalueerd. Daarmee is er een vast moment om te bespreken hoe de opvanglocatie functioneert, welke signalen er zijn en of bijsturing nodig is. Een aanvullende herijkingsclausule in de bestuursovereenkomst is daarom niet nodig geacht.

Vraag 4: Welke mogelijkheden heeft de gemeente om gedurende deze 30-jarige periode aanvullende voorwaarden te stellen indien de maatschappelijke situatie ingrijpend verandert?

Antwoord: De gemeente kan gedurende de looptijd signalen, ontwikkelingen en aandachtspunten inbrengen in het overleg met het COA. Ook is in artikel 3.3 van de BO opgenomen dat indien de instroom van asielzoekers afneemt op de locatie andere groepen van het COA of gemeente opgevangen of gehuisvest kunnen worden tegen nader overeen te komen voorwaarden. Als de maatschappelijke situatie daar aanleiding toe geeft, kunnen gemeente en COA in onderling overleg aanvullende of aangepaste afspraken maken.

Vraag 5: Waarom zijn veiligheid, leefbaarheid en draagvlak niet gekoppeld aan periodieke evaluatiemomenten?

Antwoord: Veiligheid, leefbaarheid en draagvlak maken onderdeel uit van de halfjaarlijkse evaluatiemomenten die in de werkafspraken zijn vastgelegd. Deze onderwerpen worden dus periodiek besproken. Op basis van de uitkomsten kunnen gemeente en COA waar nodig nadere afspraken maken of bestaande afspraken aanscherpen.

Vraag 6: Is het college bereid alsnog een periodiek evaluatiekader met meetbare indicatoren vast te stellen?

Antwoord: Met de halfjaarlijkse evaluaties uit de werkafspraken en de reguliere bestuurlijke overleggen met het COA zijn er voldoende momenten om de uitvoering te volgen, signalen te bespreken en waar nodig bij te sturen. Daarbij kunnen ook concrete aandachtspunten en indicatoren worden betrokken. Onze ervaring met deze werkwijze bij de opvanglocatie aan de Meeuwenlaan is positief. Het college ziet geen aanleiding om deze werkwijze aan te passen.

Opzegging bij gerechtelijke uitspraak

Vraag 1: Kan het college juridisch onderbouwen waarom de positie van de gemeente niet wordt verzwakt zodra substantiële investeringen zijn gedaan?

Antwoord: Het college heeft niet de intentie om de overeenkomsten te beëindigen, omdat hiermee uitvoering wordt gegeven aan een raadsbesluit. Met een bruikbare vergunning kan het COA starten met bouwen, maar de investeringen zijn op eigen risico als zij deze doen voordat er een onherroepelijke omgevingsvergunning is.

Vraag 2: Heeft het college een risicoanalyse laten uitvoeren van de financiële en juridische gevolgen indien een rechter na aanvang van de bouw alsnog tot vernietiging van een besluit komt?

Antwoord: Nee, dit hebben wij niet laten doen. Het gerechtshof heeft inmiddels een voor de gemeente positief besluit genomen waardoor de al gesloten overeenkomsten in stand kunnen blijven. Als een ander besluit, bijvoorbeeld een omgevingsvergunning, door de rechter wordt vernietigd nadat met de bouw is gestart, ligt het risico van het starten met de bouw bij het COA.

Vraag 3: Waarom is niet gekozen voor een bepaling dat onomkeerbare investeringen pas plaatsvinden nadat alle relevante beroepsprocedures zijn afgerond?

Antwoord: Het college vindt een dergelijke bepaling niet proportioneel. Wanneer de benodigde besluiten zijn genomen en een bruikbare vergunning beschikbaar is, mag het COA in beginsel starten met de bouw. De investeringen zijn voor risico van het COA, zij bepalen of zij dat risico nemen. Het COA vragen om te wachten met alle onomkeerbare investeringen tot na afronding van alle mogelijke beroepsprocedures zou de uitvoerbaarheid van het project onevenredig beperken.

Vraag 4: Welke financiële verplichtingen ontstaan voor de gemeente indien een gerechtelijke uitspraak na aanvang van de bouw tot aanpassing of beëindiging van het project zou leiden?

Antwoord: Met de uitspraak van het gerechtshof is duidelijk dat deze procedure voor de gemeente geen financiële verplichtingen oplevert. Bij eventuele vervolgprocedures ligt het risico van starten met bouwen op basis van de beschikbare vergunningen bij het COA.

Datum 10 juli 2026

Maatregelen bij overtreding huisregels

Vraag 1: Welke concrete sancties kent het COA momenteel bij ernstige of herhaalde overtreding van huisregels?

Antwoord: Het COA hanteert eigen huisregels en kan bij overtreding daarvan maatregelen nemen (zie ook COA - Aanpak van incidenten en overlastgevend gedrag | www.coa.nl). De zwaarte van de maatregel hangt af van de aard en ernst van de overtreding en van eventuele herhaling. Het kan daarbij gaan om een waarschuwing, een gesprek, het maken van aanvullende afspraken, beperking van voorzieningen of andere maatregelen binnen de mogelijkheden van het COA. Bij strafbare feiten wordt de politie ingeschakeld.

Vraag 2: Hoe wordt gecontroleerd of opgelegde maatregelen daadwerkelijk worden uitgevoerd?

Antwoord: De uitvoering van maatregelen naar aanleiding van overtreding van huisregels valt onder de verantwoordelijkheid van het COA. De gemeente controleert niet per individuele maatregel of deze is opgelegd of uitgevoerd. Wel worden incidenten, signalen en bijzonderheden besproken in het reguliere overleg en in de evaluatiemomenten met het COA. Op die manier kan de gemeente volgen of de gemaakte afspraken in de praktijk voldoende werken.

Vraag 3: Welke informatie ontvangt de gemeente periodiek over opgelegde sancties en incidenten en kan dit gedeeld worden met de raad?

Antwoord: In de werkafspraken is opgenomen dat het COA calamiteiten bespreekt en klachten over overlast monitort en bespreekt. De gemeente ontvangt geen periodiek overzicht van alle individuele sancties. Wel worden incidenten, klachten en bijzonderheden betrokken bij de periodieke evaluaties over vluchtelingenopvang. Het COA publiceert jaarlijks een incidentenoverzicht per locatie op hun website. Relevante ontwikkelingen worden, zoals gebruikelijk, in de voortgangsrapportage opgave ontheemden, vluchtelingen en statushouders opgenomen, die zowel in het voorjaar als in het najaar via een raadsbrief wordt gedeeld.

Handhavings- en interventiekader

Vraag 1: Op basis van welke objectieve criteria concludeert het college dat de huidige afspraken in een overeenkomst voor opvanglocaties voldoende zijn?

Antwoord: Het college baseert dit op de ervaringen met de bestaande opvang aan de Meeuwenlaan en op de afspraken die daar in de praktijk voldoende houvast bieden. Die ervaringen zijn als ijkpunt gebruikt bij het opstellen van de nieuwe afspraken, die ook voldoen aan de criteria van het COA die hier veel ervaring mee heeft. Daarnaast zijn in de werkafspraken vaste overleg- en evaluatiemomenten opgenomen, zodat signalen tijdig kunnen worden besproken en zo nodig kunnen leiden tot bijsturing.

Impactanalyse veiligheid en kosten

Vraag 1: Op basis van welke informatie is het locatiebesluit genomen als de verwachte impact, maatregelen en kosten nog niet volledig inzichtelijk zijn voor de Tippe?

Antwoord: Het locatiebesluit is genomen op basis van de informatie die op dat moment aan de raad beschikbaar is gesteld, waaronder de ruimtelijke afweging, de beoogde locatie, de uitgangspunten voor de opvang en de afspraken met het COA. Niet alle uitvoeringsaspecten waren op dat moment al

volledig uitgewerkt. Dat is gebruikelijk bij een locatiebesluit. De verdere uitwerking, waaronder de veiligheidsanalyse, maatregelen en kosten en het opstellen van een beheer/veiligheidsplan vindt plaats in de vervolgfase.

Vraag 2: Welke veiligheidsrisico's zijn reeds geïdentificeerd?

Antwoord: In gesprekken met inwoners en partners zijn verschillende aandachtspunten genoemd. Het gaat onder meer om mogelijke overlast in de nabijheid van tunnels en het station, groepsvorming op routes richting het winkelcentrum, mogelijke overlast in het winkelcentrum en verkeersveiligheid. Deze signalen worden betrokken bij de verdere veiligheidsanalyse. Zolang die analyse nog loopt, wil het college daar niet op vooruitlopen met conclusies.

Vraag 3: Welke capaciteit van politie, handhaving en toezicht wordt naar verwachting extra benodigd?

Antwoord: De eventuele extra benodigde capaciteit voor politie, handhaving en toezicht wordt nog nader onderzocht. Dit gebeurt in samenhang met de verdere veiligheidsanalyse en de uitwerking van maatregelen voor de locatie en de omgeving.

Vraag 4: Welke kosten worden door het COA gedragen en welke kosten komen voor rekening van de gemeente?

Antwoord: Het COA draagt de kosten voor de bouw en exploitatie van het azc en voor maatregelen op de eigen kavel. De gemeente is verantwoordelijk voor de openbare ruimte en voor gemeentelijke taken die daaruit voortvloeien. In de verdere uitwerking wordt bekeken welke aanvullende maatregelen eventueel nodig zijn en hoe de kosten daarvan worden verdeeld.

Vraag 5: Wanneer wordt de raad geïnformeerd over de uitkomsten van de verdere veiligheidsanalyse?

Antwoord: De raad wordt ruim voor de opening van het azc geïnformeerd over de uitkomsten van de verdere veiligheidsanalyse en over eventuele aanvullende maatregelen of voorstellen die daaruit voortkomen.

Openbaarheid
Deze raadsbrief en alle bijlagen zijn openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer